

Практична робота №1

НОРМАТИВИ ЗБОРУ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА (НПС)

Мета: навчитись проводити розрахунки зі сплати збору за забруднення НПС

Основні поняття

Розрахунки зі сплати збору за забруднення НПС проводяться відповідно до статті 44 Закону України „Про охорону навколишнього середовища“. Наказом Міністерства охорони НПС України, Державної податкової адміністрації України від 19.08.1999 р. № 162/ 379 затверджена “Інструкція про порядок обчислення та оплати збору за забруднення НПС”.

Ця інструкція розроблена на основі Законів України Інструкція визначає єдиний на території України порядок обчислення і сплати збору за забруднення НПС (далі - збір), а також відповідальність платників за достовірність даних: про обсяги викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин, скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти, розміщені відходи та за правильність обчислення, повноту і своєчасність сплати збору.

Сплата збору не звільняє його платників від сплати інших обов'язкових платежів, якщо інше не встановлено законодавчими актами України та міжнародними угодами.

За цією Інструкцією обчислюються суми збору, який справляється за:

- викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин (далі – викиди) стаціонарними і пересувними джерелами забруднення;
- скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти (далі – скиди);
- розміщення відходів.

Платники збору

Платниками збору є суб'єкти підприємницької діяльності, незалежно від форм власності, включаючи їх об'єднання, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи, що не мають статусу

юридичної особи, розташовані на території іншої територіальної громади; бюджетні, громадські та інші підприємства, установи і організації, які отримують доходи в Україні; громадяни, які здійснюють на території України викиди і скиди забруднюючих речовин у НПС та розміщення відходів.

Органи Мінекології разом з органами місцевого самоврядування або з місцевими державними адміністраціями визначають перелік платників збору за формою, наведеною в додатку 1 до інструкції, та подають його до органів державної податкової служби до 1 грудня року, що передує звітному.

Об'єктами обчислення збору є :

– для стаціонарних джерел забруднення – обсяги забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря або скидаються безпосередньо у водний об'єкт, та обсяги відходів, що розміщуються у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах;

– для пересувних джерел забруднення – обсяги фактично використаних викидів пального, в результаті спалення яких утворюються забруднюючі речовини.

Нормативи збору

Встановлюються як фіксовані суми в гривнях за одиницю основних забруднюючих речовин та розміщених відходів і наведені в таблицях 1, 7 і 9 до інструкції. Нормативи збору, які справляються за викиди пересувними джерелами забруднення, встановлюються залежно від виду пального та транспорту (автомобільного, залізничного, морського та річкового) відповідно до таблиці 4 - 6.

Ліміти викидів, скидів забруднюючих речовин та розміщення відходів

Ліміти викидів стаціонарними джерелами забруднення визначається для платників збору на підставі затверджених проектів нормативів гранично допустимих викидів. Органи Мінекобезпеки встановлюють терміном на 5 років щорічні ліміти викидів стаціонарними джерелами забруднення.

Для пересувних джерел забруднення ліміти викидів забруднюючих речовин не встановлюються.

Щорічні ліміти скидів у водні об'єкти загальнодержавного значення для первинних водокористувачів визначається у дозволах на спеціальне водокористування, які видають органи Мінекобезпеки.

Ліміти на розміщення відходів встановлюються терміном на один рік і після затвердження місцевою держадміністрацією доводяться до власників відходів до 1 жовтня поточного року.

За понадлімітні обсяги викидів, скидів забруднюючих речовин та розміщення відходів збір обчислюється і сплачується в п'ятикратному розмірі.

У разі відсутності в платника затверджених у встановленому порядку лімітів викидів від стаціонарних джерел забруднення, скидів і розміщення відходів збір обчислюється і оплачується в п'ятикратному розмірі.

Хід роботи

1. Вихідні дані до виконання практичної роботи приймаються згідно додатку 9.

2. Відповідно до довідника обчислити суми збору, який справляється за викиди стаціонарними джерелами (*Пвс*) на підставі затверджених лімітів, враховуючи фактичні обсяги викидів, нормативів збору та коригувальних коефіцієнтів, наведених в таблицях додатків 4 – 9 і визначається за формулою:

$$Пвс = \sum_{i=1}^n (Mli \times Hbi \times Kнас \times Kф) + (Mni \times Hbi \times Kнас \times Kф \times Kn),$$

де *Mli* – обсяг викиду *i*-тої забруднюючої речовини в тоннах у межах ліміту (*т*); *Mni* – обсяг понадлімітного викиду (різниця між обсягом фактичного викиду і ліміту *i*-тої забруднюючої речовини в тонах (*т*); *Hbi* – норматив збору за тону *i*-тої забруднюючої, у гривнях грн./т (додаток 4); *Kнас* – коригувальний коефіцієнт, який враховує чисельність жителів населеного пункту (додаток 8, таблиця 1); *Kф* – коригувальний коефіцієнт, який враховує народногосподарське значення населеного пункту (додаток 8, таблиця 2); *Kn* – коефіцієнт кратності збору за понадлімітний викид в атмосферу забруднюючих речовин – 5.

3. Обчислити суми збору, який справляється за викиди пересувними джерелами забруднення (*Пвп*) на підставі

нормативів збору за ці викиди і коригувальних коефіцієнтів (додатки 4-9) за формулою:

$$P_{вп} = \sum_{i=1}^n M_i \times H_{бі} \times K_{нас} \times K_{ф},$$

де: M_i – кількість використаного пального i -того виду, у тоннах (т); $H_{бі}$ – норматив збору за тону i -того виду пального, у грн./т (додаток 4); $K_{нас}$ – коригувальний коефіцієнт, який враховує чисельність жителів населеного пункту (додаток 8, таблиця 1); $K_{ф}$ – коригувальний коефіцієнт, який враховує народногосподарське значення населеного пункту додаток 8, таблиця 2).

4. Обчислити суми збору, який справляється за скиди (P_c), на підставі затверджених лімітів, враховуючи фактичні обсяги скидів, нормативів збору та коригувального коефіцієнту (додаток 8) і визначаються за формулою

$$P_c = \sum_{i=1}^n (M_{лі} \times H_{бі} \times K_{рб}) + (M_{ні} \times H_{бі} \times K_{рб} \times K_n),$$

де $M_{лі}$ – обсяг скиду i -тої забруднюючої речовини в межах ліміту в тоннах (т); $M_{ні}$ – обсяг понадлімітного скиду (різниця між обсягом фактичного скиду і ліміту) i -тої забруднюючої речовини, у тоннах (т); $H_{бі}$ – норматив збору за тону i -тої забруднюючої речовини, у грн./т (додаток 7, таблиці 1, 2); $K_{рб}$ – регіональний (басейновий) коригувальний коефіцієнт, який враховує територіальні екологічні особливості, а також еколого-економічні умови функціонування водного господарства (додаток 8, таблиця 5); K_n – коефіцієнт кратності збору за понадлімітні скиди забруднюючих речовин – 5.

5. Обчислити суми збору, який справляється за розміщення відходів ($P_{рв}$), на підставі затверджених лімітів, виходячи з фактичних обсягів розміщення відходів, нормативів збору та коригувальних коефіцієнтів (додатки 4-9) за формулою:

$$P_{рв} = \sum_{i=1}^n (H_{бі} \times M_{лі} \times K_m \times K_o) + (K_n \times H_{бі} \times M_{ні} \times K_m \times K_o),$$

де, $M_{лі}$ – обсяг відходів i -того виду в межах ліміту (згідно з дозволами на розміщення), у тоннах (т); $M_{ні}$ – обсяг понадлімітного розміщення відходів (різниця між обсягом фактичного розміщення відходів і лімітом) i -того виду, у тоннах

(т); N_{bi} – норматив збору за тонну відходів i -того виду в межах ліміту, у грн./т (додаток 4); K_m – коригувальний коефіцієнт, який враховує розташування місця відходів (додаток 8, таблиця 3); K_o – коригувальний коефіцієнт, який враховує характер обладнання місця розміщення відходів (додаток 8, таблиця 3); K_n – коефіцієнт кратності збору за понадлімітне розміщення відходів – 5.

6. Результати розрахунків звести в таблицю та зробити загальні висновки.

Питання для самоперевірки

1. Навести перелік нормативних документів, за яким проводиться розрахунок і сплата зборів за забруднення НПС.
2. Назвати які види платежів за забруднення навколишнього середовища.
3. Як встановлюється об'єм викидів забруднюючих речовин в межах ліміту?
4. Що так гранично допустимі викиди?
5. Чи встановлюються ліміти викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення ?